

Beste aanwezigen bij de Debatnacht, mijn naam is Matthijs Ijgosse en graag heet ik u welkom namens WORM, het Instituut voor Avantgardistische Recreatie te Rotterdam. Als tweede van onze drie toespraken vanaf deze kansel, wil ik u graag toespreken over de volgende kwestie, namelijk:

Fatsoen. Dat is pas punk.

Nu kunt u denken: Punk, dat is toch al lang verleden tijd? Want punk stierf jong – feitelijk toen het mainstream werd. Dat vloekte met de aard van punk. Toch kunnen we er niet om heen dat het bijbehorende gedrag van punk, namelijk ruw en bruut, tegenwoordig mainstream is.

En ruw en bruut, dat hoort bij ons. Want Rotterdam is ruw. We roepen het graag en horen het vaak. Hoe populairder en gewilder de stad wordt, hoe meer we onze rauwheid benadrukken als uniek handelsmerk. Rauw, bruut, assertief en niet voor doetjes, dat is onze stad. En het lijkt er op, dat we daarmee voor één keer keurig in de pas lopen met tijdsgeest.

Maar blij hoeven we daar niet mee te zijn.

De ruwheid, die hier zo wordt gekoesterd, is ook de maat voor hedendaagse communicatie geworden. Dat geldt niet voor die paar punkers die we nog kennen. Zij zijn feitelijk poeslief en welgemanierd. Maar het geldt wel voor onze politici, die ondanks hun keurige pakken en geknipte haren steeds onbeschofter worden in het openbaar.

Dat komt niet zomaar uit de lucht vallen allemaal. Sinds de jaren negentig zitten we in een wapenwedloop van assertiviteit. We mogen niet langer op onze kop laten zitten. Assertiviteit en agressiviteit zijn daarbij niet langer uit elkaar te houden. Iedereen wil nu kunnen zeggen wat hij denkt. Politici geven daarbij steeds vaker het slechte voorbeeld. Zij vormen de legitimatie voor ons eigen onbeschofte gedrag.

We zijn daarbij aan de schaamte voorbij geraakt. Borrelpraat is nu een courante mening. Er staat geen rem meer op en het ene brandje steeks daarbij het volgende aan. Politiek incorrect is het nieuwe correct. De grofheid wordt gevierd onder de dekmantel van de eerlijkheid. Het zijn gouden tijden voor de pummel en de bruut.

Nou zijn wij natuurlijk verlicht. Al sinds de 18^e eeuw. Maar soms zou het ons helpen om het licht weer een keer uit te doen. Het zou ons helpen niet teveel te willen, maar op de tast te improviseren, en te kijken wat er gebeurt. Het zou ons helpen te luisteren naar elkaar. Onlangs werd aan de grote wetenschapper Stephen Hawking gevraagd wat de belangrijkste verwezenlijking van de mens is. Hawkings antwoordde: Empathie. Onze kracht om ons in de gedachten en de gevoelens van anderen te verplaatsen help ons allen vooruit.

Daarom hebben wij een voorstel. Wij gaan de alom heersende grofheid te lijf met beleefdheid en hoffelijkheid. Dat is tegenwoordig punk. Wij stellen dus van onder uit verandering voor: we gaan iedereen aan het fatsoen helpen. Dat begint met om je heen kijken, en denken: is dit wat we willen?

We gaan ons daarbij richten op kleine dingen. Want die maken het verschil. Denk aan hoffelijkheid op straat. Denk aan het open houden van deuren, letterlijk en figuurlijk. Maar evengoed: zeg als politicus een keer "sorry". En niet alleen als politicus. Durf ook zelf tot inkeer te komen. Stel uw standpunten bij. Geef toe dat u fout zat. U bent ook maar een mens.

Fatsoen, dat is eigenlijk pas punk. Zoals zenboeddhist Tom Hannes het treffend verwoordde: decency is the new punk. De tijd is gekomen om de aloude burgerzin op te tuigen met *rock 'n roll allure*. Durf tegen de stroom in te gaan -wees fatsoenlijk! Leg uw oor te luister bij de meest verstilde, maart tegelijk meest urgente verzetsbeweging van dit moment. Namelijk: die van het fatsoen. Lawaaiig is het er niet. Rijk en wijs zo veel te meer. En ontdek:

Fatsoen. Dat is pas punk.